

Veelgestelde vragen over Kinderen in Tel

Voor wie is Kinderen in Tel vooral gemaakt?

Kinderen in Tel inventariseert hoe het staat met de leefomstandigheden van de jeugd in Nederland. Doel is om zichtbaar te maken waar extra aandacht nodig is. Kinderen in Tel is niet bedoeld om de effectiviteit van jeugdbeleid te meten. Het is een instrument om datagestuurd beleid te ontwikkelen: beleid dat gebaseerd is op feitelijke cijfers in plaats van veronderstellingen of goede bedoelingen. Dit om beter te kunnen bepalen waar het beleid zich op moet richten. Kinderen in Tel is bedoeld voor beleidmakers en bestuurders die verantwoordelijk zijn voor het welzijn van kinderen en jongeren in de gemeente. De bewoners van de gemeenten, mensen die in de gemeente werken, vrijwilligers, jongeren: zij allen kunnen informatie uit het Databoek halen. Ze kunnen ook gerichte vragen aan de gemeente stellen over het jeugdbeleid of gaan lobbyen voor een beter beleid. Het Databoek 2008 biedt voor het eerst ook cijfers op wijkniveau. Dit keer zijn dus de gemeenten met elkaar vergeleken, én de wijken.

Wie financiert het project Kinderen in Tel? Is de overheid hier financieel bij betrokken?

Kinderen in Tel wordt gefinancierd door onafhankelijke belangenorganisaties, te weten: Stichting Kinderpostzegels Nederland, Jantje Beton, Unicef Nederland, Johanna Kinderfonds, Nationaal Fonds Kinderhulp, Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind. De overheid draagt niet aan het project bij.

Waarom worden slechts twaalf indicatoren onderzocht?

Kinderen in Tel kiest voor een overzichtelijk aantal indicatoren die de gehele breedte van het jeugdbeleid beslaan. De gegevens zijn afkomstig van betrouwbare, officiële statistieken (zoals het CBS, OMDATA en het SCP) en zijn longitudinaal verzameld. Tegelijkertijd zijn de gegevens ook begrijpelijk voor een lekenpubliek. Nog meer indicatoren zou betekenen: minder helderheid en minder overzicht.

Hoe kunnen verschillende meeteenheden (percentage, promillage, hectaren) worden vergeleken om tot een rangorde te komen?

Diverse belangenbehartigende organisaties voor de jeugd hebben indicatoren benoemd die cruciaal zijn voor het in beeld brengen van de leefomstandigheden van kinderen. Deze indicatoren beslaan de gehele leefomgeving waarin jongeren zich bevinden, van speelruimte tot zuigelingensterfte of tienerzwangerschappen. Voor elke indicator is een andere 'eenheid' nodig om tot een juiste berekening te komen. Speelruimte bijvoorbeeld bereken je in hectaren. Voor zuigelingensterfte berekent het CBS het aantal ten opzichte van 1000 zuigelingen, en tienermoeders berekenen we in procenten. Belangrijk is dat één eruit springende score op een indicator niet een allesbepalende invloed heeft op de totaalscore.

Dit jaar vergelijkt Kinderen in Tel ook de wijken. Kunnen alle indicatoren echt per wijk gemeten worden?

Op dit moment is het nog niet mogelijk (en zinvol) om alle indicatoren op het wijkniveau te meten. We hebben dit nu voor 7 van de 12 indicatoren gedaan. Bij 2 indicatoren is het niet zinvol om tot het wijkniveau te gaan. Zo komt kindersterfte betrekkelijk weinig voor, waardoor een sterfgeval in

een wijk de uitkomst enorm zou kunnen beïnvloeden. Bij 3 indicatoren waar meten op wijkniveau nu (nog) niet mogelijk is, zou het mooi zijn als dit in de toekomst wel zou kunnen.

Waar komen de cijfers over wijken vandaan? Zijn ze betrouwbaar?

De bronnen voor de wijkgegevens zijn hetzelfde als voor de gemeenten. De cijfers zijn alleen teruggebracht naar het niveau van de postcode (Pc4). De gegevens komen uit betrouwbare bronnen zoals CBS of Cfi en zijn dus betrouwbaar.

Wat kunnen wijken doen met de resultaten van het onderzoek?

De cijfers zeggen iets over de leefsituatie voor kinderen in een wijk. Die gegevens kunnen positiever of negatiever zijn als je ze vergelijkt met andere wijken. Vooral als het gaat om grote steden worden verschillen tussen de wijken zichtbaar. In Rotterdam bijvoorbeeld scoren niet alle wijken laag als het gaat om de leefsituatie van kinderen. Deze gegevens maken duidelijk in welke wijken een gericht lokaal jeugdbeleid nodig is.

Wat is de verhouding tussen de wijken van Kinderen in Tel met de Vogelaar-wijken?

Doordat Kinderen in Tel uitgaat van de kinderrechten, biedt het gegevens om een specifiek gebiedsbeleid te voeren vanuit het welzijn van kinderen. Die gegevens kunnen een mooie aanvulling zijn op de Vogelaar-wijken, omdat die niet vanuit het jeugdperspectief zijn geselecteerd.

Zijn de wijken / gemeenten die goed scoren altijd de gebieden waar 'rijke' mensen wonen?

Voor sommige indicatoren klopt dat. Het onderstreept de noodzaak om een gedifferentieerd jeugdbeleid te voeren en de middelen in te zetten op die plekken waar het 't hardst nodig is.

Hoe verhouden de indicatoren zich tot de werkelijke inspanningen van gemeenten om een goed jeugdbeleid te voeren?

Het is voor een deel goed mogelijk om via gemeentelijk beleid invloed op de score van de indicatoren uit te oefenen. Soms zullen gemeente, provincies, overheid en maatschappelijke organisaties de handen ineen moeten slaan. We kunnen stellen dat een ongunstige score een gemeente zou moeten uitnodigen om gericht en goed onderbouwd jeugdbeleid te ontwikkelen en uit te voeren. De cijfers zijn een aanleiding om jouw provincie, gemeente of wijk te vergelijken met gebieden die zich in een vergelijkbare geografische omgeving bevinden. De wijkcores geven een gemeente inzicht waar dit beleid vooral ingezet zou moeten worden. Deze inspanningen van gemeenten zullen op termijn in de cijfers zichtbaar zijn.

Kan er een indicator bedacht worden om de algemene sociaal-maatschappelijke situatie per gemeente weer te geven?

De optelsom van al onze scores bij elkaar is de overallscore. Die geeft in feite de leefsituatie van kinderen per gemeente weer. Een 'algemene sociaal-maatschappelijke indicator' is te breed: wij richten ons met de indicatoren op de jeugd, op basis van kinderrechten.

Waarom wordt de ligging van gemeenten niet weergegeven (groen / platteland / verstedelijkt / industrieel)?

Die termen hebben wij niet als indicator meegenomen. Ze spelen in onze uitwerking dus geen rol, maar het staat een ieder vrij om hierover op basis van onze scores en de ligging van gemeentes hypotheses te formuleren.

Waarom worden grote en kleine gemeenten op dezelfde lijst gepresenteerd?

Het Databoek is een instrument om alle gemeenten in Nederland (zonder uitzonderingen) met elkaar te vergelijken, ongeacht de grootte en ligging. Men kan de eigen gemeente, wijk of provincie zo ook goed vergelijken met anderen.

Wat is de waarde van de gegevens die twee jaar oud zijn?

Kinderen in Tel toont de meest recent beschikbare data. Iedereen die het beleid graag onderbouwt met gegevens zal er altijd rekening mee moeten houden dat betrouwbare gegevensverzameling tijd vergt en dat een stand van zaken altijd op het (recente) verleden betrekking heeft.

Wordt de betrouwbaarheid van de indicatoren niet vertroebeld door de gevoeligheid van sommige indicatoren voor incidenten? Denk aan de aanwezigheid van een justitiële inrichting die de gegevens over de jeugdcriminaliteit beïnvloedt. Of de dood van een baby die het promillage van de zuigelingensterfte aanzienlijk zou veranderen.

Nee, dat ligt anders. De systematiek in de berekening van cijfers is zo, dat uitschieters altijd worden gereduceerd tot een maximale afwijking van het landelijk gemiddelde. Dat is een statistische methode die in onderzoek vaak standaard wordt gebruikt. Dat zorgt ervoor dat een eruit springende score op een indicator een niet allesbepalende invloed heeft op de totaalscore. Verder is het zo dat in dit onderzoek geen weging is toegepast: alle indicatoren tellen even zwaar.

Wat zeggen de meldingen over kindermishandeling bij het AMK over het werkelijke aantal gevallen van kindermishandeling? Niet elke melding betekend een werkelijke kindermishandeling.

Het aantal meldingen kindermishandeling is op landelijk niveau nog steeds te laag. Er worden nog altijd meer kinderen mishandeld dan dat er meldingen gedaan worden. Let op: het is niet per definitie slecht als een gemeente een hoge score op deze indicator heeft. Maar met meer meldingen is de kous niet af. Kindermishandeling moet voorkomen worden en dat begint met het zichtbaar maken van het kinderleed. De tweede stap is dan: het probleem zelf aanpakken.

Waarom worden indicatoren niet meer specifiek gemaakt, voor diverse leeftijdsgroepen en categorieën kinderen en jongeren?

‘Jeugdbeleid’ is een breed begrip. Elke specificatie naar leeftijd zal een verdere beperking van de betekenis van Kinderen in Tel tot gevolg hebben en daarmee de zeggingskracht van het instrument (ter ondersteuning van gehele brede jeugdbeleid) dus verminderen.

Waarom wordt de mening van kinderen en jongeren over hun wijk/gemeente niet weergegeven?

Deze gegevens zullen nooit voor alle gemeenten tegelijkertijd en betrouwbaar beschikbaar kunnen zijn. Omdat de voorwaarden ‘tegelijkertijd’ en ‘betrouwbaar’ voorwaarden zijn voor de gebruikte data, wordt dit gegeven niet meegenomen.

Hoe beïnvloedt het samengaan van gemeenten de betrouwbaarheid van de gegevens?

Niet; de cijfers worden berekend op basis van de gemeente-indeling van het jaar ervoor. Bij elke herindeling worden alle cijfers van de jaren ervoor herberekend naar de nieuwe indeling. Wanneer we dus naar trends kijken, bekijken we de trends op basis van de nieuwe indeling. De gegevens uit het verleden worden dus ook opnieuw berekend naar de nieuwe situatie. Zo kunnen we dus de gegevens van bijvoorbeeld de gemeente Maasgouw ook voor 2000 weergeven, hoewel die gemeente in dat jaar nog niet bestond.

Wat is het verschil tussen Kinderen in Tel en andere monitoren of instrumenten?

Kinderen in Tel beslaat de totale leefomgeving van jongeren en de verzamelde gegevens gaan over alle kinderen in Nederland. Andere meetmethoden - zoals vragenlijsten en monitors - zijn doorgaans gebaseerd op steekproeven en geven daarmee minder valide uitkomsten.

Maart 2008, Verwey-Jonker Instituut / Defence for Children